

Бр. Nr 01-283/1
03-04-2023

Врз основа на член 2 став (4) од Правилникот за заштитено внатрешно пријавување во институциите во јавниот сектор (Службен весник на Република Македонија бр. 46/2016), Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, на седница одржана на 30.03.2023 година, ја донесе следната:

УПАТСТВО

за прием на пријави од укажувачи, издвојување и обработка на податоците од пријавите и обезбедување на заштита на личните и други податоци на укажувачите

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со ова упатство се пропишува начинот и постапката за прием на пријави од укажувачи, издвојување и обработка на податоците од пријавите и преземање мерки за обезбедување на заштита на личните и други податоци на укажувачите и пријави од укажувачите во Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (во понатамошниот текст Комисијата).

Член 2

Укажувач може да биде секое лице кое:

- има засновано работен однос на неопределено или определено време во Комисијата;
- е кандидат за вработување, кандидат за волонтер или практикант во Комисијата;
- е или било волонтер или практикант во Комисијата;
- по било кој основ е или било ангажирано за извршување на работа во Комисијата;
- по било кој основ е или било во деловен однос или друг однос на соработка со Комисијата;
- користи или користело услуги на Комисијата.

Член 3

Претседателот на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (во понатамошниот текст: претседателот) назначува овластено лице за прием на пријави доставени заради заштитено внатрешно пријавување (во понатамошниот текст: овластено лице), на кое му обезбедува независност и непреченост во работата.

Овластеното лице врши прием и заведување на пријавата, проценка на содржината од пријавата, известување до претседателот, проследување на пријавата до службеното лице во Комисијата, односно надлежната институција, изготвување на известување на подносителот на пријавата, како и нејзино архивирање.

Службено лице во институцијата е лице надлежно за постапување во областа по која се однесува пријавата и изготвување на извештај за преземените мерки.

Член 4

Претседателот на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, на овластеното лице му обезбедува простор и опрема пропишани во член 4 став (3) од Правилникот

за заштитено внатрешно пријавување во институциите во јавниот сектор (Службен весник на Република Македонија бр. 46/2016).

II. НАЧИН НА ПРИЈАВУВАЊЕ И ПОСТАПКА ПО ПРИЈАВИ ОД УКАЖУВАЧИ

Член 5

Укажувачот, со добра намера врши заштитено внатрешно пријавување со поднесување пријава:

- во писмена форма (лично или препорачано по пошта),
- по електронски пат преку електронско сандаче, или
- усно на записник пред овластеното лице.

Пријавата во писмена форма или на записник укажувачот ја поднесува до овластеното лице само во текот на работното време.

Укажувачот не е должен да ја докажува добрата намера и вистинитоста на поднесената пријава.

Член 6

Доколку пријавата е дадена усно, овластеното лице составува записник во кој се содржани следните податоци:

1. Податоци за укажувачот (доколку е познат):
 - име и презиме;
 - категорија на лице во која припаѓа укажувачот согласно Законот за заштита на укажувачи;
 - барање од укажувачот да остане доверлив и степенот до кој тоа го бара;
2. Податоци за лицето, односно субјектот против кој укажувачот пријавува;
3. Опис на незаконито постапување;
4. Предложени од укажувачот начин и форма на комуникација со овластеното лице;
5. Прилози;
6. Датум и место на прием на пријавата.

Заради совпаѓање на содржината на усната пријава, записникот го потпишуваат укажувачот и овластеното лице и истиот се заведува како примена пријава, а по барање на укажувачот, може да му биде доделена копија од записникот.

Член 7

Доколку пријавата е доставена во електронска форма, овластеното лице го печати записот и го заведува како примена пријава.

Доколку кон пријавата има повеќе прилози овластеното лице може да одлучи да ги чува само во електронска форма доколку печатењето на прилозите е неекономично.

Член 8

Заведувањето на примената пријава, овластеното лице ја врши со ставање приемен штембил и евидентирање во посебниот деловодник.

Член 9

Овластеното лице, истиот ден по приемот ја заведува пријавата со сите прилози, ја разгледува, проучува и врши проценка на нејзината содржина.

Доколку овластеното лице утврди дека примената пријава не претставува, односно не се однесува на пријава од укажувач, за истото веднаш во предметот става забелешка и ја евидентира во посебниот деловодник.

Овластеното лице задржува копија од оформениот предмет, а оригиналите (пријава и приложени документи) во рок од 3 (три) дена со допис ги доставува до писарницата на надлежната институција, за што без одлагање писмено го известува подносителот на пријавата доколку е познат.

По доставувањето на дописот и евентуалното известување од ставот 3 од овој член, овластеното лице врши архивирање на предметот.

Член 10

По приемот и заведувањето на пријавата, овластеното лице врши проценка дека поднесената пријава е логична и разумна и содржи доволно елементи за да биде проследена за понатамошно постапување, и во рок од 3 (три) дена донесува заклучоци за понатамошно постапување по пријавата кои се однесуваат на надлежноста односно ненадлежноста на Комисијата за постапување по пријавата и преземање на соодветни мерки за постапување по пријавата.

При вршењето на проценката од ставот (1) на овој член, овластеното лице може да побара дополнителни информации од укажувачот доколку е познат, како и да се консултира со други лица, а притоа да внимава на заштитата на идентитетот на укажувачот.

За наводите од содржината на пријавата и заклучоците од ставот (1) од овој член овластеното лице без одлагање го известува претседателот, освен доколку констатира дека пријавата е насочена против претседателот на комисијата.

Доколку пријавата е насочена против претседателот, овластеното лице во рок од три (три) дена подготвува допис со кој пријавата и приложените документи ги проследува до надлежните институции, за што без одлагање писмено го известува подносителот на пријавата доколку е познат.

Член 11

Доколку по поднесената пријава надлежна е да постапува друга институција согласно закон, овластеното лице во рок од 8 (осум) дена по приемот и заведувањето на пријавата ја проследува до надлежната институција.

Во случај на пријавување на кривично дело против државата, против човечноста и меѓународното право, областа на организираниот криминал и за кое со Кривичниот законик е пропишана казна затвор од најмалку четири години, чиешто докажување е проследено со несразмерни тешкотии или не може да се изврши без исказ на укажувачот кој поради можната опасност да биде изложен на заплашување, закана со одмазда или опасност по животот, здравјето, слободата, физичкиот интегритет или имот од поголем обем, не се согласува во својство на сведок да даде исказ, овластеното лице со прибавена писмена согласност од укажувачот без одлагање доставува:

- До Министерството за внатрешни работи или надлежен јавен обвинител иницијатива за доставување писмено барање за поднесување Предлог за вклучувањето во Програмата за заштита согласно со Законот за заштита на сведоци или

- До Јавниот обвинител на Република Северна Македонија иницијатива за поднесување Предлог за вклучувањето во Програмата за заштита согласно со Законот за заштита на сведоци

За проследувањето на пријавата од ставот (1) од овој член и доставувањето на писменото барање од ставот (2) од овој член, овластеното лице истовремено го известува укажувачот доколку е познат.

Член 12

По примената пријава што е упатена до Комисијата за која по проценката ќе се утврди дека истата е логична, разумна и содржи доволно елементи за понатамошно постапување, овластеното лице презема мерки во своја надлежност за постапување по пријавата односно ја проследува пријавата до службеното лице во институцијата надлежно за постапување во областа на која се однесува пријавата, откако претходно од пријавата ќе ги издвои личните податоци и податоците кои може да го разоткријат идентитетот на укажувачот доколку укажувачот барал да остане доверлив.

Овластеното лице го информира укажувачот за преземените мерки во врска со пријавата без одлагање, а најдоцна во рок од 15 дена од денот на приемот на пријавата.

III. ИЗДВОЈУВАЊЕ И ОБРАБОТКА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД ПРИЈАВИТЕ

Член 13

Заради обезбедување тајност и заштита на личните податоци, претседателот обезбедува и применува соодветни технички и организациски мерки за заштита на податоците од незаконско или случајно уништување, губење, преправање, неовластено откривање или пристап, особено кога обработката вклучува пренос на податоци преку мрежа, согласно прописите за заштита на личните податоци и заштита на класифицирани информации.

Член 14

Овластеното лице по приемот на пријавата постапува во согласност со ова Упатство, Правилникот за заштитето внатрешно пријавување во институциите од јавниот сектор и Законот за заштита на укажувачи, а особено ги штити личните податоци на укажувачот, односно податоците кои можат да го откријат идентитетот на укажувачот, доколку бара да биде анонимен или пријавува доверливо, согласно со прописите за заштита на личните податоци.

Овластеното лице го известува пријавувачот дека неговиот идентитет може да биде откриен на надлежниот орган, доколку без откривање на идентитетот не би било можно да се постапува пред органот, како и да го извести за мерките за заштита на учесникот во кривичната постапка.

IV. ЗАШТИТА НА УКАЖУВАЧИТЕ

Член 15

На укажувачот и на нему блиско лице им се обезбедува заштита од било каков вид на повреда на право или штетно дејствие или опасност од настапување на штетни дејствија заради извршеното заштитено внатрешно пријавување согласно закон и му се гарантира анонимност и доверливост до степен и до момент до кои тој тоа го бара.

Заштитата од ставот (1) на овој член се обезбедува од страна на Комисијата со преземање дејствија да се спречи повреда на правата од работен однос или на кое било право и

воздржување од дејствија со кои се повредува или загрозува било кое право на укажувачот заради извршеното пријавување.

Доколку не е обезбедена заштитата од ставот (2) на овој член, укажувачот за ова пријавува во Државната комисија за спречување на корупцијата, Народниот правобранител на Република Македонија, Инспекцискиот совет, Министерството за внатрешни работи и до Јавното обвинителство, кои по пријавата без одлагање постапуваат согласно со своите надлежности.

Член 16

Овластеното лице ќе го упати укажувачот на надворешно пријавување и кога, без сопствена вина, е спречен веднаш, без одлагање да презема мерки во врска со пријавата и за отстранување на штетните последици по укажувачот или по негово блиско лице согласно со Законот за заштита на укажувачи и ова Упатство.

V. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 17

Овластеното лице е должно да изготвува полугодишен извештај за примени пријави од укажувачи кој содржи општи статистички податоци и податоци за оформени предмети по примени пријави и го доставува до Државната комисија за спречување на корупцијата.

Член 18

Ова упатство влегува во сила со денот на донесувањето и истото се објавува на веб-страницата на Комисијата.

Комисија за спречување и
заштита од дискриминација
Претседател
Исмаил Камбери

